

Milyen Szegedet szeretnék? Milyen polgármestert akarok?

Az önkormányzati választások előtt valamivel több mint egy hónappal. Kétségtelenül a főnti kérdések kerülnek elő a leggyakrabban. Nem állítom, hogy ezek a legfontosabbak. Az is tény, hogy az elgondolásokban, koncepciókban, és a vágyálmokban sosem volt itt túl nagy hiány, a „megajánlásokat” sosem nélkülöztük. Csak a megvalósítás! Másfelől viszont bizonyos, hogy gondolkodás nélkül nem érdemes elkezdni semmit... S hogy mi mulik a megválasztandó polgármesteren? Ha az önkormányzati testületek valódi képviselők lesznek, ha mögöttük valóságos erők-érdekek állnak (mi magunk, az eltérő érdek-igényű városlakók), vagyis, ha jól választunk — a polgármester kulcsszereplő lesz.

Elsősorban abból a megfontolásból kértük fel a polgármesterjelölteket a „Milyen Szegedet szeretnék?” megválaszolására, hátha nyilvánvalóvá válhat, hogy a közös célokhoz többféle út visz. S választhatunk, kombinálhatunk, mérlegelhetünk; magunk is gondolkodhatunk. A különféle érdekesportok, politikai pártok által támogatott jelöltek közül majd az általunk választott testület emeli ki a magas tisztségbe — remélhetni, a legalkalmasabbat. A magunk eszközeivel igyekszünk hozzájárulni, hogy ez a lehetséges legjobb választás legyen.

Emlékeztetül: Borvendég Béla (pártonkívüli) építész, a Délterv igazgatóhelyettes főmérnöke, az MDF, dr. Lippai Pál (pártonkívüli) ügyvéd, a 2. számú munkaközösség vezetője, az SZDSZ és a Fidesz, dr. Simor Ferenc (a KDNP megyei elnöke) nyugalmazott közigazdász a Kereszténydemokrata Néppárt, dr. Takács János (pártonkívüli megyei főépítész az Ipartestület támogatásával „pályázik” a szegedi polgármesteri tisztségre. A város polgárai közül ezúttal csak háromnak a véleményét adjuk közre (Milyen polgármestert akarok?) — a kampány során folytatjuk a sorozatot.

A PROFESSZOR (MARÓTI EGON)

Vonzóvá tenni a várost

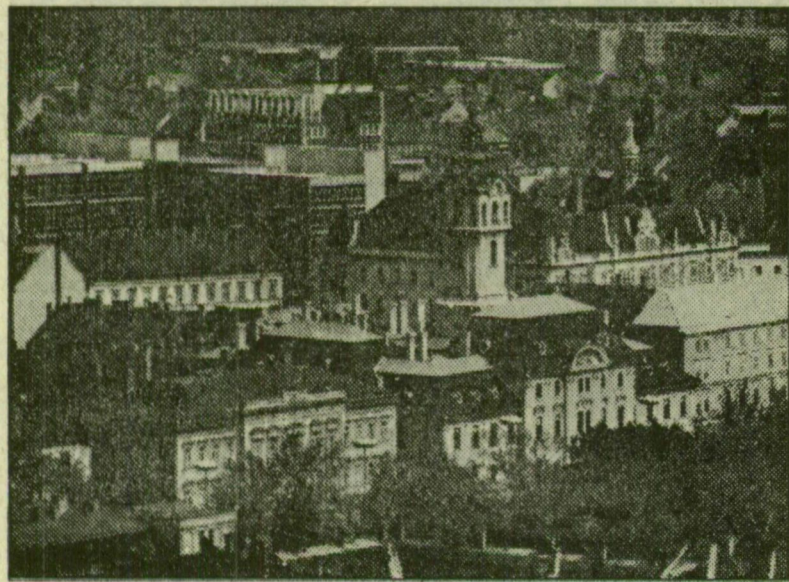
— Talán fölösleges azzal kezdeni, hogy minél jobban különbözzék korrupciós tanácselnök elődeitől. Talán fölösleges, mert hiszen mondhatná bárki, a politikai háttér gyökeresen megváltozott. Intézményesen talán valóban, de a személyi összefonódások, visszahúzó erők megmaradtak, lépten-nyomon jelentkeznek. Hogy valóban olyan gyökeres volt-e a politikai fordulat, azt majd megmutatják a helyhatósági választások.

De térjünk vissza polgármesterünkre: milyen legyen? Először is — szomorú, hogy ezt egyáltalán meg kell említeni — legyen *becsületes*, legyen *energiás* és *agilis*, — a Város érdekében. Legyen *jó szervező*, mert az a bizonyos, hogy egy fecske itt sem csinál nyarat. Tehát építsen fel egy jól működő, vállalkozó szellemű apparátust. Legyen *határozott*, legyen *bátorsága* kipukkasztani fölösleges vízfejintézményeket... S legyen — nem utolsósorban — képzett, művelt ember; esetleg közigazdász, jogász...

Miben látom a legfontosabb feladatait?

Kérdés, amit elmondok, mind a hatáskörébe tartozik-e majd, mit tud lendíteni a dolgokon, de tennie okvetlenül kell valamit, pl. elsősorban az átgondolt, emberközpontú *településfejlesztés* terén. *Köztisztaság*: igaz, ez rajtunk is mulik. De talán több gátlással dobálnánk el a szemetet, cigarettacsikkot, ha nyomát látnánk némi köztisztasági tevékenységnek. (Van egy vesszőparipám: a téli hótakarítás. Ha arra várunk: majd olvadva magától, minek seperi, — talán megtakarítunk pár tízezer forintot. Aztán jön a fagy, többcentiméteres jégréteg, s alatta málik az aszfalt; jön az olvadás, és lehet toldozni-foltozni az útburkolatot hónapszám, milliókért.) *Közellátás*: meg lehet más „asztala”. De valamit tenni kellene annak érdekében, hogy a szegedi háziasszony is bejusson az élelmiszerüzletekbe, s sorra is kerüljön, jusson-maradjon számára is valami, — azaz, a környező országok felvásárló-invázióját valahogy szabályozni, mérsékelni kellene. (Ha csak a hazai termékeket vennék — az árakat az is emelné; de meggy kosárszám a kávé, kakaó, csokoládé, amit — ezzel szokás időnként indokolni az áremelést — mi is dollárért veszünk. És forintért kiárusítjuk. Különböző valósággal allergiás vagyok arra a minősítésre, hogy a kakaó, a tea élvezeti cikk, ezért indokolt megemlíteni az árát. Kíváncsi vagyok, akik ezt kitalálták, mit reggeliznek, mit adnak reggelire a gyerekeknek, merthogy a tej ára is meg-megy felfelé, ha nem is annyira, mint az ivóvíz. S még egyet: a posta! Abszurdum, hogy az ország egyik legnagyobb városában szombat délelőtt egyetlen postahivatal „üzemeljen”, egyetlen ablakkal, ahol telefon, távirat, expresszlevél, értékcsikk-árusítás stb. „bonyolódik”.)

Nem vitás, hogy egy város rangját emeli, hogy *egyetemi város*, és annál nagyobb mértékben, minél színvonalasabbak az illető oktató-kutató intézmények. Ennek azonban vannak személyi feltételei, amiben a városnak segítenie kellene — vannak olyan egyetemi városok, ahol törődnek ezzel. Mire gondolok? Vonzóvá kellene tenni a magasan képzett, vagy más fiatal tehetségek számára a letelepedést — ehhez segítség kellene lakás biztosításával. Az ún. „leutazók” — tisztelet a kivételnek — igen kurta időket töltenek a „munkahelyükön”, s nemegyszer csak ugródeszkának tekintik, átmeneti állapotnak. Más lenne a helyzet, ha kedvező lehetőségük lenne az itteni lakáshoz jutáshoz. Ennek hiánya az évtizedeken át érvényesülő kontrasztelekciók egyik nem utolsó oka. Márpedig egy sor újonnan felfejlődött, életretört ország példája igazolja, hogy a *fejlődés biztosítéka* hosszú távon a jól képzett szakemberek számának minél nagyobb növekedése a gazdaság és az élet minden egyéb területén.

Takács János

Osztályozva az új önkormányzat előtt álló feladatokat, elsőként azon kérdéseket említem, amelyek nem *tűnnek halasztást*, megoldásuk a város mindennapjainak működéséhez elengedhetetlen. Ilyen például az építési tilalmak, korlátozások sürgős áttekintése, felülvizsgálata, hiszen enélkül a jövő évi gazdasági terv nem készíthető el. Elképzelhető az is, hogy az önkormányzat megalakulásakor még nem állnak rendelkezésre egyes jogi-gazdasági keretek, szabályok, mégis döntenie kell az új testületnek, vállalva esetleg azt a veszélyt is, hogy egyik-másik kérdést nem lesz képes a legmélyebben végiggondolni.

A másik csoportba a hosszú távú elképzelések, döntések tartoznak. Amennyiben polgármesternek választanának, egy „leltárt” készítenék, sorba véve minden területet, legelsőként a gazdaság helyzetét. Hiszen virágzó, gazdag Szegedet szeretnénk mindannyian, márpedig mindennek *a jól működő gazdaság az alapja*; ekkor juthat több pénz a kultúrára, a szociálpolitikára is. Vállalkozásbarát intézkedésekkel segítő a magánszektor, s a vállalkozók, ha kell, telephelyek biztosításával, ha kell — s ha az önkormányzatnak erre lehetősége van — *adókedvezményel*. Át kell tekinteni: megfelelően kihasználta-e jelenleg az a szellemi erő, amely a városban koncentrálódik? Meggyőződésem ugyanis, hogy e téren is, s a gazdasági potenciál területén is *jelentős tartalékok* vannak. Számolhatunk egy jelentős elszegényedési folyamattal, s növekvő munkanélküliséggel is

Dr. Simor Ferenc

— A témáról hosszan lehetne értekezni, tudós fejtegetéssel körüljárni, elemezgetni. De engedjék meg nekem, hogy itt és most eredetileg csupán magamnak és íróasztalfiókomnak írott, de titkon talán a nyilvánosságnak (is) szánt lírai vallomással feleljek. Íme:

csak kő és malter,
de nem kő és malter,
hanem város.

Kő is és malter is. Sőt panel is, még mindég panel is. A Nagy Víz utáni ösök megálmodta, grandiózus városzerkezet értő, féltő betöltésével, szervez folytatásával. Sokáig még a kényszerű keretek között bukdácsolva, Aztán egy boldogabb korban, itt-ott már az összhangot rontó, idegen épülettermekből egyet-egyet szépen el is tüntetve, bizony lebontva. De minden estikés előkertecskét megbecsülve. Minden cirádásra vágott pinceablakot féltőn megőrizve. Szemetelőket szigorral megintve, garázdákat keményen zabolázva. Havat nem sózva. Lombokat kímélve. Levéltetvet irtva. Becsalogatva énekesmadarat a parkok oduiba. Bizony a város építészeti és kertészeti is. De az urbanisztika nem elsősorban építőmesteri tudakosság.

Városunk nem kő és malter. Hanem fészekrakó élet. Küzdelem saját erőből, küzdelem közös összefogással (városi közművesítésű telekkel, munkaadói segítséggel, családvédelmi alappal, együtt munkálkodó kalákával.) Mert egy percre se blokkolhatunk le. Nem adhatjuk meg magunkat

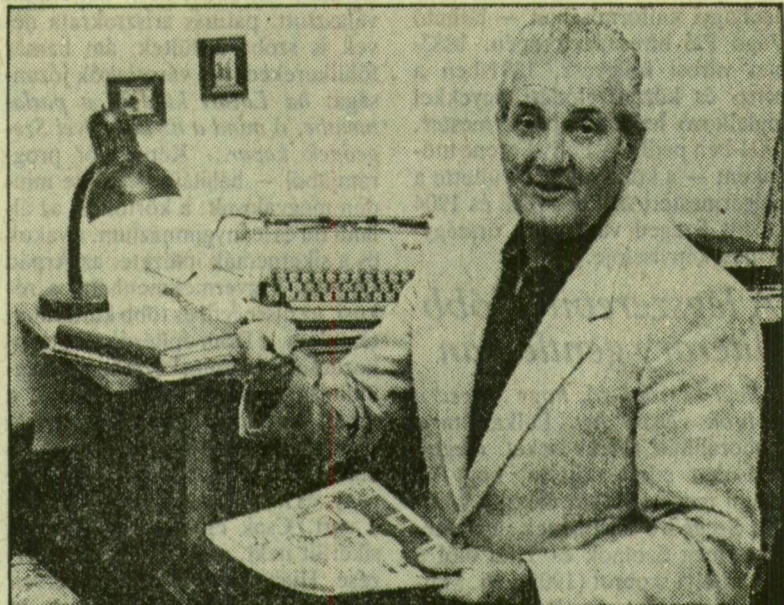
— a szociálpolitikát ennek megfelelően kell kialakítanunk. (Sajnos, pontosan még nem ismeretes, hogy önkormányzati bevételek mekkora hányadát vonják el tőlünk, s utalják központi keretbe. Az volna az érdekünk, hogy minél jelentősebb rész itt maradjon.)

Mind a gazdaságban, mind a kultúrában új nemzetközi kapcsolatokat volna jó kiépíteni; távlati célként a testvérvárosi kapcsolatok reformja is szükséges. Elsősorban arra gondolok, hogy ezt a legfiatalabb korosztályok körében kell elkezdeni, s minél tömegesebbé tenni, hiszen ha a gyermekek már iskolásként megismerik a másik országot, várost; ezen ismeretek, barátságok később az élet minden területén hasznosíthatók. Ehhez is kapcsolható az idegenforgalom szerepe; például a városkörnyéki hévizek idegenforgalmi-gyógyászati hasznosítása fellendíthetné a turizmust, amely pozitívan hathat a kulturális életre is.

Fel kell készülni, hogy a Szegedhez csatolt települések további

sorsa igen érzékeny kérdéseket vet fel a közeljövőben, mely nagy körültekintéssel kezelendő, ugyanúgy, mint a közigazgatási szakaparátussal kapcsolatos problémakör. Kétségtelen, hogy ez utóbbinak a *karcúsítása* elkerülhetetlen. A jövőben *emberközpontú*, s nem az állampolgároktól elidegenedett apparátus intézze a lakosság ügyesbajos dolgait!

Semmiképpen sem szabad hagyunk, hogy a város legfontosabb kérdései a továbbiakban *pártharcok* keretében oldódjanak meg, vagy hogy a döntéseket pártkoalíciók hozzák. Egy jól megválasztott polgármesternek óriási szerepe lehet ebben; *felülemelkedve a párt-harcokon*, jelentős koordináló, illetve katalizátorszerepet tölthet be. Természetesen a választott önkormányzati testület feladata dönteni a leglényegesebb kérdésekben, a polgármesternek azonban érvényre kell juttatnia azon helyzeti előnyét, hogy *a legnagyobb áttekintőképességgel* az önkormányzatban belül ő rendelkezik.

az eladósodottak, reményvesztettek nagy letargiájának. Nemzetem büszkesége? Szegény elárvult hazánknak oszlopa? Vagy példát mutatunk takarékoságból, egymás segítségéből, életrevalóságból, a célszerű kétkezi emberek józan bölcsességéből, vagy nem érdemljük, hogy a jövőbe mutatának szelíd tornyaink, „ott, ahol a két víz összeér”.

Mert búsulásra volt itt mindig ok. De eddig megújulásra is volt mindig erő. Hadaknak mennyi vonulása után! A Palánkban és a szérükön mennyi tűzvész után! Járványoknak és vizeknek csapásai után. A szép eladók mégis újra pötykén kivirultak az ablak százszorszépei közt és violái mögött. És asszonyok lettek a lányokból, és az asszonyokból édesanyák. És a szögédi nemzet sűrű rajokkal népesítette a Tisza két partját valamerre Törökkanizsa felé, amerre a hajót is vitte a víz lefelé.

Olyan város kell, amelyben előbb példát mutatnak egymásnak a népek, aztán az egész nép mutat példát másnak. Amelyben

megfogyatkozik a botorság és az álság lesz a szégyen. Amelyből kirajzanak a mai megoldások, és a holnap eszméi!

Mert minek az iskola, és minek a hivatal, ha nem tud kulccsal szolgálni nagy-nagy romlásunkban. Nem az a lényeg, hogy mekkora a juss, hanem, hogy milyen messzire világítanak a fénysugarak. Mert fontos a gyár, és fontos a szérű, és fontos az új út, és fontos a thermál, és fontos a kalmár, és fontos a vándor, de legfontosabb az emberibb ember, a magyarabb magyar. És akkor lesz juss is, meg fény is.

Es mi ezt a Szegedet nemcsak akarjuk, de el is kell érünk, és el is fogjuk érni. Tisztuló aggyal, tisztuló szívvel, összefogással, sok-sok áldozattal, erős akarással, számos nagy kötéssel, a munkásotthon homlokára vésett verssorokkal, polgári szorgalmatossággal, talpig nehéz húségből. Jó lenne megérni.

Városom te is, te is —
ne kő és malter —
légy zászló!